

Přehled aktualit v oblasti migrace

Za období od 1. 5. do 30. 6. 2017

Obsah:

RADA EU – JHA	4
Rada JHA 18. května, Brusel	4
Rada JHA 8. – 9. června, Lucemburk	4
EVROPSKÁ RADA	5
KOMISE	5
Řízení o porušení povinnosti	5
Pokrok v relokaci a přesídlování	6
Provádění prohlášení EU a Turecka	7
Evropská pohraniční a pobřežní stráž	7
Bezpečnostní unie	9
Rámec pro partnerství se třetími zeměmi	9
EVROPSKÝ PARLAMENT	10
VNĚJŠÍ ROZMĚR	10
Zintenzivnění spolupráce EU-Afrika	10
Spolupráce s Libyí – možnost použití nástrojů SBOP	11
PŘEHLED STATISTIK ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU	13

Migrace č. 04/2017

Červenec 2017

autoři: Helena Paldusová, Eva Sochorová, Martin Kuta

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: MIGRACE
Název: Přehled aktualit v oblasti migrace	Typ řady: online, ISSN 2533-4166
Autoři: Paldusová, H., Sochorová, E., Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=13
Číslo: Migrace č. 04/2017	První vydání řady: červen 2015
Datum: červenec 2017	Frekvence vydání řady: měsíčně
Klíčová slova:	Zaměření: přehled aktuálních informací k problematice migrace
Migrace; přehled; statistiky; mise; SBOP; sdělení	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Obsah

RADA EU – JHA	4	
Rada JHA 18. května, Brusel		4
Rada JHA 8. – 9. června, Lucemburk		4
EVROPSKÁ RADA	5	
KOMISE	5	
Řízení o porušení povinnosti		5
Pokrok v relokaci a přesídlování		6
Provádění prohlášení EU a Turecka		7
Evropská pohraniční a pobřežní stráž		7
Bezpečnostní unie		9
Rámec pro partnerství se třetími zeměmi		9
EVROPSKÝ PARLAMENT	10	
VNĚJŠÍ ROZMĚR	10	
Zintenzivnění spolupráce EU-Afrika		10
Spolupráce s Libyí – možnost použití nástrojů SBOP		11
PŘEHLED STATISTIK ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU	13	

RADA EU – JHA

Rada JHA 18. května, Brusel

Dne 18. května 2017 proběhlo v Bruselu jednání ministrů vnitra¹ v kontextu migrace na téma efektivního uplatnění principů odpovědnosti a solidarity. Maltské předsednictví jednání shrnulo tak, že nalézá dílčí shodu mezi členskými státy v otázce vnější dimenze migrace a provázanosti vízové politiky s návratovou politikou. Dále uvedlo, že relokace musí být součástí solidarity a že nelze přijmout, aby odpovědnost byla povinná a solidarita dobrovolná. Co se týká osob způsobilých k relokaci, osoby z bezpečných zemí a zemí, s nimiž je uzavřena readmisní dohoda, by měly být z této relokovatelné skupiny vyňaty. Mezi členskými státy v těchto otázkách panuje patrná názorová rozdílnost.²

Rada JHA 8. – 9. června, Lucemburk

Dne 9. června se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady JHA (část vnitřní věci).³ Rada schválila obecný přístup k návrhu nařízení o Evropském systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS), k němuž byly vyjádřeny výhrady týkající se jednotného výpočtu délky pobytu (BG), potencionálních dlouhých front na pozemních hraničních přechodech (HR), vyjasnění finančních dopadů pro přidružené státy (NO, IS, CH, LI). Očekává se, že Evropský parlament přijme své stanovisko k tomuto návrhu v září. Také proběhla diskuse k reformě Schengenského informačního systému (SIS) ohledně vkládání preventivních záznamů o dětech, kterým hrozí únos, pořizování záznamů o tzv. vyšetřovacích kontrolách v rámci boje proti terorismu a závažné trestné činnosti a potencionální využití systému v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech. Členské státy vyjádřily jednomyslný souhlas s preventivními záznamy o dětech, k dalším uvedeným otázkám se některé státy vyjádřily skepticky. V souvislosti se situací v centrálním Středomoří byla Radou zdůrazněna spolupráce s Libyí, zabránění dovozu plavidel pro převaděče do Libye a spolupráce s tranzitními zeměmi. V souvislosti s relokacemi Komise zdůraznila účast všech členských států s tím, že kdo chce profitovat ze solidarity, musí také solidaritu projevovat. Dalším projednávaným tématem bylo vytvoření Evropského centra pro prevenci a deradikalizaci. Komise také avizovala vytvoření pracovní skupiny na vysoké úrovni pro radikalizaci, jejíž první jednání by mělo proběhnout v září tohoto roku. Rada se také zabývala informačními systémy a jejich interoperabilitou a aktuálním stavem provádění doporučení ke zvýšení efektivity návratů. Dne 8. června přijala závěry Rady o posílení navracení a readmisí nelegálně pobývajících osob, které stanoví zejména:

- naléhavě zvyšovat míru návratů nelegálně pobývajících státních příslušníků třetích zemí;
- potřebu komplexních, progresivních, pragmatických a individuálně uzpůsobených řešení v souladu s přístupem zakotveným v rámci pro partnerství;
- zvážit uplatňování nezbytných motivačních prvků skrze všechny nástroje evropských politik včetně vízové politiky;

¹ ER: Zasedání Rady JHA dne 18/05/2017, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z:

<http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2017/05/18/>

² Zápis Ministerstva vnitra v DAP: Zpráva o výsledcích zasedání Rady JHA (vnitřní věci) dne 18. května 2017 v Bruselu, vloženo 23. května 2017

³ ER: Zasedání Rady JHA ve dnech 08-09/06/2017, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z:

<http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2017/06/08-09/>

- zavedení důslednější spolupráce mezi oblastí vízové a návratové politiky s cílem zlepšit spolupráci v oblasti navrácení.⁴

Rada také vzala na vědomí zprávu o pokroku vyjednávání legislativních návrhů reformy SEAS a Estonsko představilo priority svého předsednictví, mezi které zahrnuje např. řešení migrační krize, reformu SEAS, modré karty, Schengen, boj proti terorismu a radikalizaci a interoperabilitu informačních systémů.⁵

EVROPSKÁ RADA

Ve dnech 22. - 23. června 2017 zasedala v Bruselu Evropská rada, kde ve svých závěrech přijala v oblasti migrace zejména tyto body:

- Zastavit migrační toky z Libye do Itálie a za tímto účelem věnovat pozornost efektivnímu působení libyjské pohraniční stráže, narušení obchodních modelů převaděčů, spolupráci se zeměmi původu a tranzitu a také zvýšení úsilí v návratové politice včetně využívání vízové politiky;
- Reformovat společný evropský azylový systém (SEAS) takovým způsobem, aby byla nalezena rovnováha mezi odpovědností a solidaritou a zajištěna odolnost vůči budoucím krizím.

V souvislosti s reformou je nutné pracovat na seznamu bezpečných třetích zemí.⁶

Česká republika v těchto závěrech prosadila důraz na boj proti zneužívání azylu, podpořila důraz na řešení situace na centrální Středomořské trase a také ocenila, že je pozornost věnována i dalším migračním trasám.⁷

KOMISE

Řízení o porušení povinnosti

Komise podle článku 258 SFEU zaslala Chorvatsku v prosinci 2015 výzvu⁸, aby řádně implementovalo nařízení o Eurodacu⁹, jehož cílem je efektivní snímání otisků prstů žadatelů o mezinárodní ochranu a nelegálních migrantů při neoprávněném překračování hranic a také předání těchto údajů do centrálního systému Eurodac. Vzhledem k tomu, že Chorvatsko doposud nařízení řádně neprovedlo, Komise dne 14. června 2017 zaslala Chorvatsku odůvodněné stanovisko. Chorvatsko má nyní dva měsíce na vyjádření a poté může Komise předložit věc Soudnímu dvoru EU.¹⁰

⁴ Rada EU, Závěry Rady o zefektivnění navrácení a zpětného přebírání neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, dokument č. 10112/17, 8. června 2017, [cit. 2017-07-17]. Dostupné z:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10112-2017-INIT/cs/pdf>

⁵ Zápis Ministerstva vnitra v DAP: Výsledky zasedání rady pro spravedlnost a vnitřní věci dne 9. června 2017 v Lucemburku, vloženo 12. června 2017

⁶ ER: Zasedání Evropské rady ve dnech 22-23/06/2017, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z:

<http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2017/06/22-23/>

⁷ Zápis Úřadu vlády v DAP: Zpráva z jednání Evropské rady ve dnech 22. a 23. června 2017, vloženo 28. června 2017

⁸ Řízení o porušení povinnosti č. 20152197

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013 kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva, Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 1–30

¹⁰ EK: Přehled údajů č. MEMO/17/1577 Červnové případy porušení právních předpisů: hlavní rozhodnutí, 14. června 2017 [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-1577_cs.htm

Komise také dne 14. června 2017 zaslala formální výzvu České republice¹¹, Maďarsku¹² a Polsku¹³, čímž zahájila formální řízení proti těmto státům z důvodu neplnění povinností vyplývajících z rozhodnutí Rady (EU) 2015/1523 a 2015/1601 o relokaci.¹⁴ Česká republika přislíbila přemístit 50 osob a relokovala 12 osob z Řecka, jak vyplývá z přehledu relokací uskutečněných členskými státy k 17. červenci 2017.¹⁵

Pokrok v relokaci a přesídlování

Dvanáctá zpráva o relokaci a přesídlování¹⁶

Komise dne 16. května 2017 předložila dvanáctou zprávu o relokaci a přesídlování za období od 12. dubna 2017, kdy byla předložena předchozí zpráva. Pro úspěšné provádění relokací a přesídlování má kritický význam vzájemná spolupráce a důvěra mezi členskými státy. Většina členských států již činí přislíbení pravidelně, díky čemuž se významně zvýšil počet relokací. V prvních čtyřech měsících roku 2017 bylo relokováno téměř tolik osob, jako za celý rok 2016, a celkový počet relokací překročil 18 000. Na území Řecka se stále nachází přes 62 000 migrantů. Do Itálie přicestovalo od začátku roku 45 130 osob, což představuje nárůst o 40 % ve srovnání se stejným obdobím v roce 2016. Velká většina příchozích však nepatří k národnostem, které by evidentně potřebovaly mezinárodní ochranu, a tudíž není způsobilá pro relokaci. Podíl Eritrejců, kteří přicestovali do Itálie a kteří jsou hlavní národností způsobilou pro relokaci v Itálii, činí aktuálně 2,3 % a nepatří mezi deset nejvíce zastoupených národností přicházejících migrantů. Na registraci a relokaci nicméně stále v Itálii čeká přibližně 11 000 Eritrejců. Zatím bylo registrováno 27 146 osob způsobilých pro relokaci v Řecku, z nichž 12 707 již bylo relokováno, a 8 300 v Itálii, z nichž 5 711 již bylo relokováno. Komise připomíná, že podle rozhodnutí Rady je relokace povinností členských států a státy, které se do ní nezapojují, tuto povinnost porušují. Maďarsko, Polsko a Rakousko dosud nikoho nerelovaly a Česká republika neučinila jediný přislíbení od května 2016, od srpna 2016 nikoho nerelovala a počet relokováných osob činí méně než 1 % z přiděleného množství. Rakousko oznámilo, že brzy zahájí relokace zranitelných žadatelů z Itálie a přislíbilo prvních 50 míst. Maďarsko a Polsko by se měly bez dalších odkladů zapojit do relokací a ČR by měla rovněž bezodkladně obnovit přislíbení a relokace. Další problém představují striktní úpravy v některých členských státech, které způsobují, že tyto státy relokují osoby z Řecka, ale nikoli z Itálie (Bulharsko, Slovensko, Estonsko, Irsko). V zájmu urychlení relokací je nutné, aby Itálie urychlila postup identifikace a registrace všech osob způsobilých pro relokaci (v Řecku byla registrace dokončena). Zvláštní pozornost vyžaduje relokace mladistvých bez doprovodu.

V roce 2016 bylo přesídleno přes 14 205 uprchlíků, což představuje významný nárůst oproti 8 155 v roce 2015 a 6 550 v roce 2014. Ke 12. květnu 2017 bylo přesídleno 16 163 osob do 21 států (celkový dohodnutý počet činí 22 504). Nicméně i v oblasti přesídlování přetrvávají některé problémy. Komise identifikuje tři prioritní oblasti pro akci: státy, které se dosud

¹¹ Řízení o porušení povinnosti č. 20172092

¹² Řízení o porušení povinnosti č. 20172093

¹³ Řízení o porušení povinnosti č. 20172094

¹⁴ EK: Přehled údajů č. MEMO/17/1577 Červnové případy porušení právních předpisů: hlavní rozhodnutí, 14. června 2017 [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-1577_cs.htm

¹⁵ EK: Member States' Support to Emergency Relocation Mechanism (As of 13 July 2017) [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

¹⁶ EK: ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ Dvanáctá zpráva o relokaci a přesídlování, COM/2017/0260 final, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017DC0260>

do přesídlování nezapojily, a státy, které nevykazují pokrok a jsou stále vzdáleny splnění svých cílů (včetně České republiky), by měly neprodleně zvýšit své úsilí, aby dostály svým závazkům podle Závěrů z července 2015; Bulharsko a Česká republika by měly zvýšit úsilí k dokončení postupu přesídlování z Turecka co nejdříve; členské státy by měly zlepšit poskytování informací syrským kandidátům na přesídlení podle prohlášení EU-Turecko, aby tito mohli učinit informované rozhodnutí o státu, do něhož chtějí být přesídleni.

Provádění prohlášení EU a Turecka

*Šestá zpráva o pokroku dosaženém při provádění prohlášení EU a Turecka*¹⁷

Předkládaná zpráva ze dne 13. června 2017 shrnuje pokrok při provádění prohlášení EU-Turecko od vydání poslední zprávy dne 2. března 2017. Průměrný počet osob přicházejících denně z Turecka na řecké ostrovy byl v tomto období 52. Počty příchozích však stále převyšují počty navracených, což zvyšuje tlak na přijímací zařízení na ostrovech. Prioritou proto zůstává rapidní zvýšení účelnosti odvolacích řízení u azylových případů a kapacity pro navracení z ostrovů, a to i s ohledem na letní sezónu. V dalších bodech prohlášení bylo dosaženo pokroku, včetně zvýšení tempa přesídlování syrských uprchlíků z Turecka. Členské státy přislíbily pro rok 2017 25 000 míst pro syrské uprchlíky z Turecka. Z finančního nástroje pro uprchlíky v Turecku již bylo alokováno 2,9 miliardy EUR z celkových tří miliard, byly uzavřeny smlouvy na 47 projektů v celkové výši 1,572 miliardy EUR a všechny tyto projekty již jsou prováděny. Vyplaceno bylo 811 milionů EUR. Tempo uzavírání smluv a provádění projektů by však mělo být dále zvýšeno, a to jak ze strany EU, tak ze strany Turecka. Stále nebylo dosaženo pokroku, pokud jde o splnění sedmi zbývajících požadavků, jimiž je podmíněna vízová liberalizace. Rada by měla co nejdříve dokončit mandát pro vyjednávání o rozšíření celní unie. Další zpráva o pokroku bude předložena v říjnu 2017.

Evropská pohraniční a pobřežní stráž

*Třetí zpráva Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě o zajištění plné operativnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže*¹⁸

Předkládaná zpráva ze dne 2. května 2017 hodnotí pokrok dosažený od začátku března 2017. Zaměřuje se na provádění opatření identifikovaných v předchozích zprávách, zejména na nedávno dokončené fáze hodnocení zranitelnosti. Informuje rovněž o postupu vývoje strategického rámce pro zajištění fungování evropského integrovaného systému řízení vnějších hranic, jehož vznik předpokládá čl. 77 odst. 2 písm. d) SFEU. V oblasti operační podpory členských států je stále prioritou zajištění nezbytných zdrojů pro probíhající operace; zpráva uvádí aktuální přehled chybějících zdrojů v Řecku, Bulharsku, Itálii a Španělsku. Agentura by měla vytvořit komplexní strategii pro rozvoj a využití svých schopností v období 2017-2020 a předložit ji správní radě ke schválení do listopadu 2017. V prioritních oblastech je zejména třeba: doplnit chybějící vybavení pro zásahy rychlé reakce, zejména zajistit nasazení odborníků do konce května 2017 a potvrdit dostupnost 1 500 příslušníků pohraniční stráže do konce června 2017; zaměřit se na nejvíce zranitelná místa zjištěná v průběhu hodnocení zranitelnosti, vydat doporučení pro dotčené členské státy a do poloviny června 2017 předat výsledky hodnocení Evropskému parlamentu, Radě a Komisi; provést simulační cvičení do října 2017;

¹⁷ EK: ZPRÁVA KOMISE ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ Šestá zpráva o pokroku dosaženém při provádění prohlášení EU a Turecka, COM/2017/0323 final, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52017DC0323>

¹⁸ EK: ZPRÁVA KOMISE TŘETÍ ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ o zajištění plné operativnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže, COM/2017/0219 final, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017DC0219>

na základě získaných zkušeností přijmout aktualizovanou metodologii pro hodnocení zranitelnosti do konce listopadu 2017; provést hodnocení zranitelnosti Dánska, které by mělo dodat nezbytné údaje do poloviny května 2017; přijmout vhodná opatření v reakci na doporučení v oblasti zranitelnosti ze strany členských států; zajistit připravenost týmů pro návratové operace k plnému nasazení nejpozději do konce května 2017; zajistit plné využití finančních prostředků určených pro návratové činnosti v roce 2017; okamžitě zahájit pravidelné měsíční poskytování informací o plánování národních návratových operací ze strany členských států; zajistit chybějící zdroje pro návratové operace; zlepšit fungování mechanismu vyřizování stížností a informovanost o něm; zahájit jednání s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie o dohodě o postavení jednotek; dokončit výběrové řízení na styčného důstojníka pro Niger a Srbsko; zahájit výběrové řízení na styčné důstojníky v členských státech, aby mohli zahájit svou činnost nejpozději do konce roku 2017; dokončit co nejdříve ratifikaci dohody o sídle agentury v Polsku; zvýšit počet zaměstnanců agentury. Pokud jde o integrovaný systém řízení vnějších hranic, prvním krokem bude přijetí politického rámce institucemi EU. Komise předloží návrh tohoto rámce ve formě sdělení do října 2017. Následně přijme agentura technickou a operační strategii a posledním krokem bude přijetí národních strategií členskými státy.

Čtvrtá zpráva Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě o zajištění plné operativnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže¹⁹

Čtvrtá zpráva ze dne 13. června 2017 hodnotí pokrok dosažený od začátku května 2017. Od minulé zprávy bylo dokončeno hodnocení zranitelnosti pro téměř všechny státy Schengenu ohledně jejich kapacit reagovat na výzvy na jejich úsecích vnější hranice EU. Byla zjištěna zranitelná místa a vydána doporučení k nápravě. Agentura bude provádět simulační cvičení a pokračovat v hodnocení nově se objevujících hrozeb. Na hlavních migračních trasách (zejména v centrálním Středomoří, východním Středomoří a na západním Balkáně) se Evropská pohraniční a pobřežní stráž podílí na společných operacích, nová společná operace byla zahájena v západním Středomoří. Pro probíhající operace je třeba zajistit nezbytné zdroje a členské státy by měly přispět na základě aktualizovaných požadavků. Byla potvrzena plná dostupnost více než 1 500 členů pohraniční stráže a dalších úředníků pro týmy rychlé reakce, avšak jejich plnou připravenost ovlivňuje tempo a způsob jmenování a nedostatečná harmonizace profilů (nadbytek příslibených expertů v některých oblastech a chybějící experti v jiných). Značné nedostatky jsou stále ve vybavení pro týmy rychlé reakce, příspěvky poskytlo pouze 14 členských států (včetně ČR). Zvýšilo se tempo návratových operací podporovaných agenturou, pouze několik členských států si však vyžádalo pomoc agentury při organizování těchto operací. Je třeba urychleně vyjasnit praktické otázky a pravidla nasazení v rámci návratového týmu a operační úkoly a odpovědnost jeho členů. V rámci fungování mechanismu pro podávání stížností bude zvýšená pozornost věnována ochraně dětí. K dalším úkolům patří zlepšení operační spolupráce se třetími zeměmi prostřednictvím jmenování styčných důstojníků (Niger, Srbsko a další státy západního Balkánu), ratifikace smlouvy o sídle agentury Polskem a nasazení styčných důstojníků v členských státech.

¹⁹ EK: ZPRÁVA KOMISE ČTVRTÁ ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ o zajištění plné operativnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže, COM/2017/0325 final, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52017DC0325>

Bezpečnostní unie

*Sedmá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii*²⁰

Dne 16. května 2017 Komise předložila sedmou zprávu o budování bezpečnostní unie. Hlavním tématem zprávy je interoperabilita informačních systémů v oblasti bezpečnosti, správy hranic a řízení migrace za účelem zvýšení účinnosti a účelnosti správy údajů v EU. Zpráva představuje nový přístup Komise k dosažení interoperability do roku 2020 a podává přehled dosud přijatých legislativních i nelegislativních opatření v této oblasti a stavu jejich provádění. Základem tohoto nového přístupu je interoperabilita všech centralizovaných informačních systémů EU v oblasti bezpečnosti, správy hranic a řízení migrace (SIS, VIS, Eurodac, Systém vstupu/výstupu, ETIAS, ECRIS), která znamená: možnost simultánního vyhledávání prostřednictvím evropského vyhledávacího portálu; sdílenou službu pro porovnávání biometrických prvků; a společné úložiště identit. Současně musí být zachována specifická úprava ochrany údajů pro jednotlivé systémy. Zásadní roli při dosahování interoperability bude hrát agentura eu-LISA. Pro zajištění účinného fungování má klíčový význam kvalita údajů, na technické úrovni chce Komise podpořit vývoj univerzálního formátu zpráv (Universal Message Format, UMF). Dalšími kroky budou: společná diskuse s Evropským parlamentem a Radou a nalezení společného postoje nejpozději do konce roku 2017; další technické analýzy možných řešení; předložení legislativního návrhu o interoperabilitě co nejdříve. Zpráva dále podává přehled o provádění dalších prioritních opatření v oblasti bezpečnosti, mj.: vstup nového nařízení o Europolu v platnost; podpis dohody o operační spolupráci mezi Europolem a Dánskem; přijetí prováděcího rozhodnutí Komise v oblasti jmenné evidence cestujících; přijetí nové směrnice o zbraních; oznámení revize strategie pro kybernetickou bezpečnost; zintenzivnění policejních kontrol; nová opatření Spojených států a Spojeného království v oblasti letecké bezpečnosti; zlepšení přístupu k elektronickým důkazům; řešení nelegálního obchodu se zbraněmi; přijetí non-paperu o vnější akci EU pro boj proti terorismu; workshop o ochraně kritické infrastruktury.

Rámec pro partnerství se třetími zeměmi

*Čtvrtá zpráva o pokroku rámce pro partnerství se třetími zeměmi v Evropském programu o migraci*²¹

Komise dne 13. června také představila čtvrtou zprávu o pokroku při provádění rámce pro partnerství se třetími zeměmi podle Evropského programu pro migraci, který byl přijat v červnu 2016. Zpráva hodnotí pokrok dosažený od března 2017. Zaměřuje se především na vývoj a výsledky spolupráce s pěti prioritními zeměmi (Niger, Nigérie, Senegal, Mali a Etiopie) a přijaté kroky týkající se trasy přes centrální Středomoří, zejména spolupráci s Libyí. Shrnuje rovněž zkušenosti z dosavadního uplatňování rámce pro partnerství, výzvy a budoucí úkoly, k nimž patří: zlepšení koordinace a soudržnosti akcí EU a členských států, mj. prostřednictvím větší transparentnosti a výměny informací; zajištění souladu s jinými mezinárodními postupy; geografická flexibilita v reakci na vývoj migračních toků a potřeb; zachování a další posilování přítomnosti na místě (prozatím bylo jmenováno 12 styčných úředníků v prioritních zemích původu a tranzitu); plné využití odbornosti agentur EU; další

²⁰ EK: SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ Sedmá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii, COM/2017/0261 final, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52017DC0261>

²¹ EK: ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ Čtvrtá zpráva o pokroku rámce pro partnerství se třetími zeměmi v Evropském programu o migraci, COM/2017/0350 final, [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52017DC0350>

posílení spolupráce se třetími zeměmi v oblasti návratů a readmise; přijetí opatření ke zvýšení účinnosti návratů v návaznosti na akční plán a doporučení Komise; zvyšování povědomí o nebezpečích spojených s nelegálními migračními trasami; a finanční podpora prostřednictvím svěřeneckého fondu EU pro Afriku a Plánu vnějších investic.

EVROPSKÝ PARLAMENT

Dne 18. května 2017 přijalo plénum Evropského parlamentu usnesení k relokacím²², v němž uznalo určitý pokrok v této oblasti, ale také vyjádřilo zklamání nad neplněním závazků v oblasti solidarity a sdílení odpovědnosti. Dále přivítalo automatický systém sladování preferencí vytvořený Evropským podpůrným úřadem pro otázky azylu, vyjádřilo naléhavou žádost o plnění závazků členských států vyplývajících z rozhodnutí Rady o relokaci a vyzvalo členské státy k příslibům a jejich plnění. Dle Evropského parlamentu by členské státy měly při relokacích upřednostňovat nezletilé osoby bez doprovodu a další zranitelné osoby. Evropský parlament rovněž podpořil Komisi v případném zahájení řízení o nesplnění povinnosti vůči členským státům, které nezvýší počet přemísťovaných osob, a vyjádřil názor, že právní závazky členských států budou pokračovat i po 26. září 2017. Evropský parlament také vyzval Komisi, aby navrhla prodloužení relokačních opatření.

VNĚJŠÍ ROZMĚR

Zintenzivnění spolupráce EU-Afrika

Na počátku května zveřejnila vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropská komise společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě o možnostech zintenzivnění a posílení spolupráce mezi EU a jejími členskými státy na jedné straně a africkými státy na straně druhé.²³ Toto sdělení bylo představeno jako podkladový materiál pro nadcházející summit EU a afrických států, který by měl proběhnout v listopadu letošního roku. EU si klade za cíl posilovat odolnost jednotlivých afrických států a společností prostřednictvím tří bodů: prevence konfliktů, dobré vládnutí a řízení migrace a mobility. Předkladatelé upozornili, že v současnosti je počet vnitřně vysídlených a vysídlených osob v Africe nejvyšší a roste rovněž počet osob, které se vydaly na cestu z Afriky do Evropy. Jak evropské, tak i africké státy projeví zájem na řešení záležitostí spojených s nedobrovolnou, neřízenou, stejně jako ekonomickou migrací na globální úrovni. Rovněž státy zdůraznily, že je nutné i nadále spolupracovat za účelem předcházení riskantních cest, snížení úmrtnosti cestujících osob a celkovému zvýšení spolupráce v této oblasti.

- Africké státy budou usilovat o intenzivní propojení zemí původu se svými diasporami v jednotlivých vyspělých státech. To by mohlo přispět k ukončení odchodů vzdělaných a schopných osob a motivovat k návratům. Musí rovněž dojít ke zlepšení fungování mechanismu remitence. Zcela stěžejní je pěstování a podpora řízené a legální migrace akademiků, výzkumníků a studentů za účelem propojování kontinentu. Organizovaný zločin spojený s nelegální migrací musí být potírán.

²² EP: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2017 o zajištění funkčnosti postupu přerozdělování (2017/2685(RSP)), [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fTEXT%2bTA%2bP8-TA-2017-0230%2b0%2bDOC%2bXML%2bV0%2f%2fCS&language=CS>

²³ ESVČ: JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL for a renewed impetus of the Africa-EU Partnership, 4. 5. 2017, JOIN(2017) 17 final. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/http_eur-lex.europa.pdf.

K vlastnímu dokumentu viz Přehled SZBP 5/2017, s. 7–8. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=117319>.

- EU chce přispívat k ryze africkým iniciativám i iniciativám společným (Chartúmský proces, Rabatský proces). Instrukce EU a jednotlivé členské státy dále plně podporují opatření dohodnutá na summitu EU a afrických států ve Vallettě v roce 2015. EU se snaží uvést do praxe rámec partnerství pro otázky migrace a mobility. EU bude dále usilovat o rozvíjení spolupráce s jednotlivými africkými státy na dvoustranném základě. Rámec pro další rozvojovou a investiční spolupráci zahrnuje svěřenecký fond EU (*EU Trust Fund*, EUTF), z jehož finančních prostředků by měla být financována opatření směřující na snižování motivů pro neřízenou migraci i okamžitou pomoc nejzranitelnějším osobám na místě. EU je v Africe také aktivní prostřednictvím vnějšího investičního plánu (*European External Investment Plan*, EIP).
- EU navrhuje posílit spolupráci ve třech oblastech. První oblastí je podpora afrických států při budování partnerství a zvládnání přeshraničních proudů a s tím spojených výzev. Tato činnost má také zahrnovat ochranu zranitelných skupin migrujících osob. EU bude africké státy podporovat také při budování integrované správy hranic. Druhou oblastí je snaha posilovat vztahy mezi zeměmi původu a jejich diasporami, zintenzivnit spolupráci v rámci afrického institutu pro remitence, podpořit investice v zemích původu a využít studentské výměny jako nástroje pro propojování kontinentu, a tedy potenciálního přínosu legální migrace. Třetí oblast zahrnuje spolupráci při zavádění opatření proti neřízené migraci a s ní spojenému organizovanému zločinu (převaděčství a obchod s lidmi). EU rovněž zdůrazňuje účinné návratové dohody a jejich provádění. EU podporuje africkou iniciativu na posílení kontinentální migrace a mobility (související protokoly o volném pohybu osob a protokoly o nároku na státní příslušnost a zajištění státní příslušnosti pro všechny osoby).

Rada pro zahraniční věci se předloženým materiálem zabývala na svém zasedání v druhé polovině června. Rada materiál podpořila a zdůraznila, že spolupráce musí dále probíhat i mezi relevantními mezinárodními organizacemi a podle schválených regionálních i tematických strategií.²⁴

Spolupráce s Libyí – možnost použití nástrojů SBOP

Dne 23. května se sešel Libyjský kvartet (EU, Africká unie, Liga arabských států a OSN) s cílem projednat pokrok v zemi. Jako jeden z bodů nutných ke stabilizaci země byla označena správa (kontrola) hranic, námořních i pevninských.²⁵ S tím souvisí podpůrná činnost EU. V současnosti funguje civilní výcviková mise společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) EUBAM Libya, která je zaměřená na zlepšení a rozvoj správy hranic země a v širším kontextu také posílení její bezpečnosti. Mise disponuje mandátem do 21. srpna letošního roku. Zároveň ale kvůli bezpečnostní situaci mise vždy vyvíjela činnost ze sousedního Tuniska (výcvik a školení). Kvůli nedostatečné velikosti libyjských institucí zaměřených na ochranu a správu hranice byla mise zmenšena na 14 členů.²⁶

V souvislosti s rostoucím významem středomořské migrační trasy jako hlavního proudu, kudy se dostávají migrující osoby do Evropy,²⁷ narůstá význam přerušení hlavního proudu osob, které se dostávají do Libye z prostoru jižně od Sahelu. V květnu letošního roku projeví zástupci Itálie a Německá zájem na vyslání mise SBOP k jižním hranicím Libye. Mandát mise by měl zahrnovat

²⁴ Přehled SZBP 6/2017, s. 17–18. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=117671>.

²⁵ Viz Přehled SZBP 5/2017, s. 7–8. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=117319>.

²⁶ ESVC: About EU Border Assistance Mission in Libya (EUBAM), 20/06/2016 [cit. 2017-07-17]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/csdp-missions-operations/eubam-libya/3859/about-eu-border-assistance-mission-libya-eubam_en.

²⁷ Přehled aktualit v oblasti migrace za období od 1. 1. do 28. 2. 2017, s. 10. 2533-4166. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=98440>.

ochranu libyjských hranic, aby bylo předcházeno tomu, že se osoby na migrační cestě dostanou ani na území Libye.²⁸

Dle údajů Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky (UNHCR) se k dubnu letošního roku nacházelo na území Libye přes 40 tisíc osob, které nebyly libyjskými státními příslušníky a zároveň byly uprchlíky a potenciálními žadateli o azyl a UNHCR jim poskytovalo asistenci. Nejvíce zastoupení byli Syřani (20320), dále potom Palestinci (6063), Eritrejci (4763), Iráčané (3235), Somálci (2371), Súdánci (2693).²⁹ UNHCR dále uvádí, že se v zemi může nacházet až 100 tisíc běženců.³⁰

²⁸ NIELSEN, Nikolaj. Germany and Italy want EU to halt migrants in Libya. EUobserver.com [online], 15 May 2017 [cit. 2017-07-18]. Dostupné z: <https://euobserver.com/migration/137896>.

²⁹ Libya Factsheet April 2017. UNHCR.org [online] [cit. 2017-07-18]. Dostupné z: <http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Libya%20Fact%20Sheet%20-%20April%202017.pdf>.

Dle údajů z července letošního roku vzrostl počet uprchlíků a žadatelů o azyl registrovaných UNHCR o dva tisíce. Červencová statistika neobsahuje podíly osob dle státní příslušnosti.

UNHCR Libya Response in 2017. UNHCR.org [online], 3 July 2017 [cit. 2017-07-18]. Dostupné z: <http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Libya%20Emergency%20Response%20Dashboard%20-%203JUL17.pdf>.

³⁰ Libya 2017 Planning summary. UNHCR.org [online] [cit. 2017-07-18]. Dostupné z: <http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/pdfsummaries/GA2017-Libya-eng.pdf>.

PŘEHLED STATISTIK ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU

Eurostat aktualizuje údaje o počtu žadatelů o mezinárodní ochranu na měsíčním základě. Data jsou dodávána jednotlivými statistickými úřady členských států. Liší se proto dostupnost dat pro jednotlivé země; data by měla být postupně poskytována a doplňována.³¹

Údaje o počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v zemích EU jsou zobrazeny v tabulce 1 (k věkové struktuře žadatelů o azyl viz graf 1; ke struktuře žadatelů podle pohlaví viz graf 2).

Tabulka 1 Počet žadatelů o mezinárodní ochranu EU28 (06.2016–05.2017)

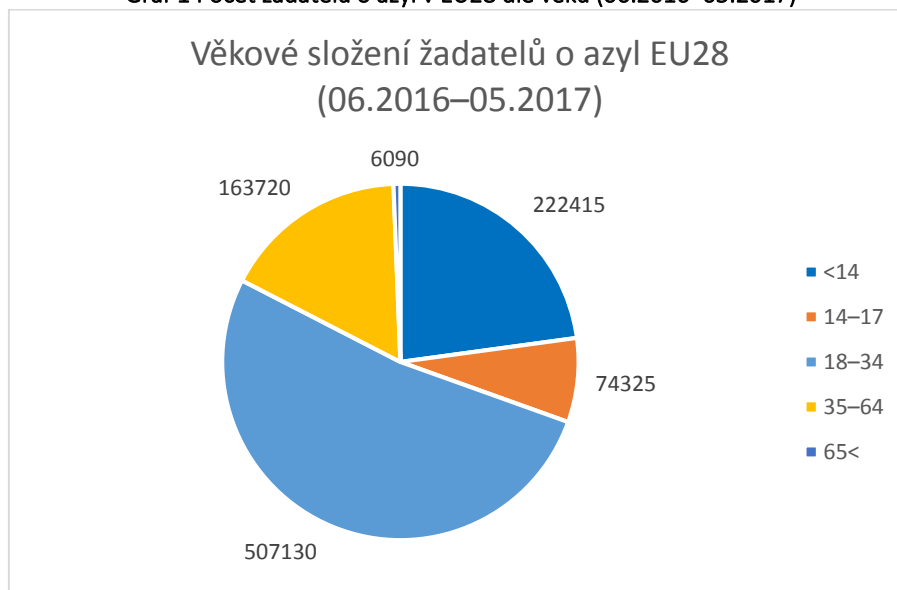
Země/měsíc	06.2016	07.2016	08.2016	09.2016	10.2016	11.2016	12.2016	01.2017	02.2017	03.2017	04.2017	05.2017	Součet
EU28	124 075	119 060	138 200	123 365	82 675	74 750	63 000	59 000	56 750	64 440	46 340	22 955	974 610
Belgie	1 075	1 275	1 665	1 420	1 665	1 525	1 555	1 455	1 415	1 615	1 420	1 435	17 520
Bulharsko	1 425	1 545	2 815	2 075	2 570	1 755	815	420	385	530	225	270	14 830
Česká republika	105	110	125	130	145	100	105	130	105	120	95	:	1 270
Dánsko	470	400	295	305	350	285	260	225	215	250	240	290	3 585
Estonsko	15	15	10	20	25	25	5	25	20	20	30	20	230
Finsko	350	360	475	510	335	315	310	260	380	470	440	480	4 685
Francie	6 935	6 625	7 690	7 485	7 445	6 680	7 550	7 510	7 550	8 725	7 815	:	82 010
Chorvatsko	100	95	230	365	400	265	190	45	65	60	70	:	1 885
Irsko	155	165	195	220	185	225	260	165	225	215	:	:	2 010
Itálie	9 910	11 060	11 455	12 460	13 495	13 615	11 195	11 715	12 020	13 700	9 560	:	130 185
Kypr	165	230	220	275	355	405	260	260	360	515	230	:	3 275
Litva	45	40	65	40	100	55	15	15	15	30	70	45	535
Lotyšsko	45	25	30	25	55	60	30	60	45	55	50	20	500
Lucembursko	175	140	200	205	285	175	205	240	245	235	195	:	2 300
Maďarsko	4 745	1 865	1 400	1 120	1 200	730	630	535	435	320	205	245	13 430
Malta	185	155	190	175	240	165	125	135	150	175	120	:	1 815

³¹ Eurostat: Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded) [aktualizováno 17. 7. 2017, cit. 18. 7. 2017], [ZDE](#).

Přehled aktualit v oblasti migrace za období od 1. 5. do 30. 6. 2017

Země/měsíc	06.2016	07.2016	08.2016	09.2016	10.2016	11.2016	12.2016	01.2017	02.2017	03.2017	04.2017	05.2017	Součet
Německo	80 750	78 665	94 350	78 425	34 270	27 745	20 550	17 940	16 550	20 110	14 830	16 625	500 810
Nizozemsko	1 260	1 690	1 905	1 995	2 170	2 070	1 700	1 420	1 320	1 405	1 185	1 330	19 450
Polsko	1 655	1 185	940	850	680	635	615	555	570	540	425	435	9 085
Portugalsko	175	95	60	175	165	115	120	225	220	210	:	:	1 560
Rakousko	3 240	3 125	3 315	2 640	2 635	2 415	2 470	2 215	2 080	2 175	1 910	:	28 220
Rumunsko	80	115	140	195	420	280	290	95	135	415	655	:	2 820
Řecko	4 255	4 010	3 530	5 125	6 270	7 625	6 715	6 345	5 640	4 880	2 705	:	57 100
Slovensko	5	5	20	15	10	20	20	25	20	15	0	:	155
Slovinsko	35	40	120	115	90	190	140	35	30	130	60	:	985
Spojené království	3 110	2 905	3 160	3 280	2 935	3 120	3 325	2 840	2 510	3 180	2 225	:	32 590
Španělsko	1 510	1 025	1 225	1 320	1 760	1 935	1 565	2 125	2 325	2 415	:	:	17 205
Švédsko	2 105	2 105	2 365	2 395	2 425	2 220	1 985	1 975	1 740	1 930	1 575	1 770	24 590

Graf 1 Počet žadatelů o azyl v EU28 dle věku (06.2016–05.2017)

Graf 2 Počet žadatelů o azyl v EU28 dle pohlaví žadatele (06.2016–05.2017)

